

Konferencja *Polityka energetyczna dla Europy*

Warszawa, 12.02.2007

Wydarzenia ostatnich miesięcy spowodowały, że zagadnienia związane z zaopatrzeniem w energię i surowce energetyczne są w Europie częstym tematem dyskusji publicznych. Jako ważny głos w debacie można potraktować ogłoszony 10 stycznia br. w Brukseli dokument Komisji Europejskiej *Europejska polityka energetyczna*, zawierający zarys programu Unii Europejskiej w tej dziedzinie. Okazją do szerszej prezentacji tego raportu była konferencja *Polityka energetyczna dla Europy* zorganizowana przez Fundację Instytut Studiów Wschodnich, która jest też organizatorem Forum Ekonomicznego w Krynicy.

Sesję plenarną otworzył Jerzy Buzek, poseł do Parlamentu Europejskiego. Głównym punktem konferencji było wystąpienie Andrisa Piebalgsa — komisarza Unii Europejskiej ds. energii, który przedstawił najistotniejsze założenia nowej polityki energetycznej UE. Jako najważniejsze zadania wymienił przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, ograniczenie zależności od importu nośników energii oraz wspieranie zatrudnienia i wzrostu gospodarczego. Cel związany ze zmianami klimatu znalazł się na pierwszym miejscu, ponieważ Unia Europejska podjęła zobowiązanie, że do 2020 r. zredukuje emisję gazów cieplarnianych o 20% w porównaniu ze stanem z 1990 r. Następnym etapem będzie ograniczenie emisji o 30% do 2030 r. Konieczność zmniejszenia uzależnienia od importu wynika z faktu, że obecnie 50% surowców energetycznych zużywanych w Unii Europejskiej pochodzi spoza UE, w tym 82% ropy naftowej i 57% gazu ziemnego. Obecne tendencje wzrostu zapotrzebowania pozwalają sądzić, że w 2030 r. aż 93% ropy i 84% gazu będzie sprowadzane z zewnątrz, co negatywnie wpłynie na nasze bezpieczeństwo energetyczne. Zagrożenia wynikają nie tylko z czynników politycznych, tj. celowego działania producentów, którzy mogą wstrzymać lub ograniczyć dostawy. Mogą to być również czynniki ekonomiczne w postaci braku inwestycji gwarantujących zaspokojenie rosnącego światowego zapotrzebowania na energię.

Jednym z podstawowych elementów nowej strategii ma być utworzenie jednolitego rynku energetycznego, przy czym duży nacisk kładzie się na rozdzielenie produkcji energii od jej dystrybucji i transgraniczny handel energią. W tym kontekście w programie wymieniono połączenia między Niemcami, Polską i Litwą jako przykład inwestycji wymagających przyspieszenia. Dziedziną, w której Unia Europejska chce utrzymać pozycję lidera jest energia odnawialna — do 2020 r. udział energii odnawialnej w całości energii wykorzystywanej w Europie ma się zwiększyć do 20%.

W promowaniu technologii wytwarzania energii o niskiej emisji CO₂ i innych gazów cieplarnianych program

Komisji Europejskiej ważne miejsce przypisuje energetyce jądrowej. Obecnie na terenie Unii Europejskiej znajdują się 152 reaktory, które produkują ok. 30% energii elektrycznej.

Andris Piebalgs podkreślił, że sama Unia Europejska nie jest w stanie osiągnąć celów dotyczących energii i zmian klimatycznych, musi współpracować zarówno z krajami rozwiniętymi, jak i rozwijającymi się, i z odbiorcami energii, i z jej producentami. Jednocześnie musi opracować skuteczne mechanizmy solidarnościowe, aby radzić sobie z kryzysami w dostawach energii.

Rząd polski reprezentował minister gospodarki Piotr Woźniak, który ustosunkował się do niektórych problemów zawartych w wystąpieniu komisarza Andrusa Piebalgsa. Z zadowoleniem przyjął zapowiedź działań Unii Europejskiej na rzecz wspólnego stanowiska w polityce energetycznej. Wśród priorytetowych inwestycji UE nie znalazł się jednak rurociąg Odessa-Brody, jest tylko gazociąg Nabucco. Piotr Woźniak wyraził pogląd, że zasady liberalizacji rynku (TPA — *Third Party Access* — dostęp strony trzeciej) powinny być odmienne w przypadku rynku gazu ziemnego i rynku energii elektrycznej. Jednocześnie polemizował z tezami Komisji Europejskiej o konieczności szybkiej prywatyzacji tych sektorów. Jeśli chodzi o dywersyfikację dostaw ropy i gazu, to za modelowe rozwiązanie uznał rynek niemiecki, gdzie główne kierunki dostaw stanowią 1/3 łańcucha.

W drugiej części konferencji odbyły się dyskusje panelowe w 3 grupach:

- Energia elektryczna dla Europy;*
- Nośniki energii: bezpieczeństwo, konkurencyjność, efektywność;*
- Polityka i rynek energii w Europie.*

W dyskusjach brali udział posłowie i senatorowie RP, szefowie firm z polskiego sektora energetycznego i przedstawiciele uczelni i instytutów naukowych. W konferencji uczestniczyli też delegaci z Litwy i Słowacji.

Zadania omawiane na konferencji są dla Unii Europejskiej wielkim wyzwaniem, a jego podjęcie będzie wymagało nadzwyczajnych działań. Przeszkody mogą wynikać z odmiennego podejścia do zagadnień energii, np. w Niemczech, Hiszpanii i we Francji, mechanizmów funkcjonowania organów Unii Europejskiej i sprzeczności pomiędzy wdrażaniem technologii niskoemisyjnych oraz zwiększaniem udziału energii odnawialnej i utrzymaniem konkurencyjności gospodarki europejskiej, ponieważ w obecnym stanie techniki wszystkie te nowe metody są znacznie droższe.

Jerzy Zagórski